

Hollola

Hollolan vesihuoltolaitos

Toimintakertomus
2024

Toimintakertomus

17.2.2025

Hollolan vesihuoltolaitoksen toimintakertomus 2024

Toiminnan kuvaus

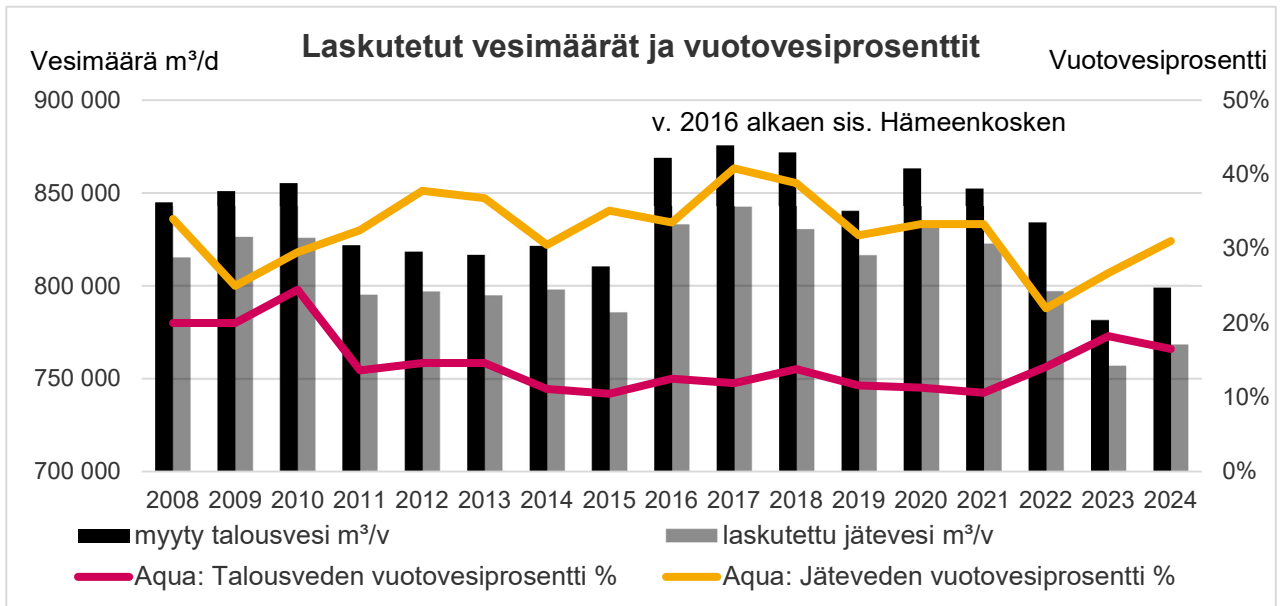
Hollolan vesihuoltolaitos vastaa Hollolan kunnan yleisen vesihuollon järjestämisestä. Hollolan vesihuoltolaitoksella on kunnan hyväksymä vesihuollon toiminta-alue sekä laaja vesi- ja jätevesiverkosto, joilla taataan ihmisille riittävä ja hyvälaatuinen juomavesi sekä asianmukainen jäteveden käsittely. Hollolan vesihuoltolaitoksen verkostojen piirissä on arvioitu olevan noin 18 400 asukasta. Hollolan kunta on sopinut vesihuoltopalveluiden tuottamisesta Lahti Aqua Oy:n kanssa konsessiosopimukseen perustuen vuodesta 2008 alkaen.

Yleistä

Hollolan vesihuoltolaitos on kunnan erillinen taseyksikkö, joka kuuluu elinvoiman palvelualueeseen. Kunta päättää vesihuoltolaitoksen toiminta-alueesta, vesihuollon kehittämisestä, maksuista ja investoinneista. Hollolan vesihuoltolaitos omistaa vedenottamot, talousvesi-, jätevesi- ja hulevesiverkostot sekä Hämeenkosken jätevedenpuhdistamon ja vastaa investointien suunnittelusta, toteutuksesta ja rahoituksesta. Hollolan vesihuoltolaitoksen tilinpäätöstiedot sisältyvät kunnan tilinpäätökseen.

Lahti Aqua Oy hoitaa Hollolan vesihuoltopalvelut, joita ovat vedenhankinta- ja jakelu, viemärointi ja jätevedenpuhdistus sekä asiakaspalvelu (sisältäen uudet liittymät, laskutuksen ja tiedottamisen). Toimintavuosi oli 17. yhteistyövuosi Lahti Aqua Oy:n kanssa.

Hollolan vesihuoltolaitoksen verkostoihin on liittynyt 4 703 kiinteistöä ja arviolta 18 400 asukasta, mikä vastaa noin 80 % väestöstä. Vuonna 2024 talousvettä myytiin 798 858 m³ ja jätevettä laskutettiin 768 216 m³. Vedenkulutus nousi 2,2 % ja laskutettu jätevesimäärä 1,5 % edellisestä vuodesta. Vuoden 2023 energiakriisin vuoksi myös vettä säästettiin (vedenkulutuksen lasku 6,3 % vuodesta 2022) ja nyt on palattu normaalimpaan vedenkulutukseen. Pitkällä aikavälillä tarkasteltuna vedenkulutuksen valtakunnallinenkin laskeva trendi jatkuu.

Vedenhankinta, -jakelu ja laatu

Hollolan vedenhankinta perustuu täysin luontaiseen pohjaveteen, jota on riittävästi saatavissa kunnan runsaista pohjavesivarannoista. Ennen vesijohtoverkoston johtamista laadukasta pohjavettä käsitellään vain vähän, pH-arvoa nostetaan alkalioimalla ja sitä desinfioidaan mikrobiologisen turvallisuuden varmistamiseksi.

Talousvesiverkoston pumpattiin vettä yhteensä 965 018 m³, josta 74 % ostettiin Hollolan - Lahden vesilaitoskuntayhtymältä. Omista vedenottamoista oli käytössä Kukki, Kellolanlähde, Myllymäki, Ojastenmäki, Herrala, Laitiala sekä 22.10.2024 alkaen myös Salpa-Mattila, joista pumpattiin vettä yhteensä 251 988 m³ (26 %). Kukkilan vedenottamo oli normaalisti käytössä, kun se vuonna 2023 oli pääosin poissa käytöstä pohjavedessä joulukuussa 2022 havaittujen haitta-aineiden vuoksi. Salpa-Mattilan vedenottamo otettiin useamman vuoden tauon jälkeen uudelleen käyttöön varavedenottamoksi. Lahdesta ostettiin vettä 4 212 m³, mikä oli noin 0,4 % vedenhankinnasta. Lahteen myytiin vettä 389 m³.

Toimintavuonna talousvesi täytti sosiaali- ja terveysministeriön asettamat laatuvaatimukset ja -tavoitteet. Talousveden laadusta tiedotetaan Lahti Aqua Oy:n sivuilla <https://www.lahtiaqua.fi/talousveden-laatu-hollolassa/>

Erillisiä vesihuollon laitospalveluiden urakoita esim. Salpa-Mattilan vedenottamon käsittelylaitoksen saneeraus toteutettiin (2023-2024) tilaamalla rakennuttamispalvelut Lahti Aqua Oy:lta konsessiosopimuksen pohjalta.

Vesi- ja jätevesiverkostot

Hollolassa on vesihuoltolaitoksen verkostoa seuraavasti:

- vesijohtoa 354,5 km
- jätevesiviemäriä 324,5 km
- hulevesiviemäriä 92,7 km

Uutta vesihuoltoverkostoa rakennettiin Sorvasen uudelle asemakaava-alueelle (jatkuu vuonna 2025) sekä Pennasantien ja Naavapolun alueelle Hakosiltaan. Olemassa olevaa vesi ja -viemäriverkostoa saneerattiin Norolantien asuinalueella (2023-2024) ja Salpakankaan teollisuusalueella. Honkaharjuntien, Kirkonkylän uimarannan ja Savisteenpäin jätevesipumppaamot saneerattiin.

Jätevesipumppaamoiden saneeraukset sekä alle 30 000 €:n verkostotöitä esim. tonttiliitokset toteutettiin tilaamalla rakennuttamispalvelut Lahti Aqua Oy:lta konsessiosopimuksen pohjalta. Uusien asemakaava-alueiden rakentaminen sekä Norolantien saneeraus toteutettiin kuntatekniikan kanssa yhteistyössä. Vesihuollon erilliset verkostohankkeet esim. Salpakankaan teollisuusalueen saneerauksen rakennuttaminen toteutettiin puitesopimus konsultteja hyödyntäen.

Talousvesiverkoston laskuttamattoman veden osuus oli 17 %, mikä on hieman korkeammalla tasolla kuin valtakunnallinen suositus (< 15 %). Laskuttamattoman veden osuus kuitenkin laski hieman edellisestä vuodesta (20 % vuonna 2023) ja toiveena on, että Hämeenkoskelta löydetty ja korjatut vesijohtovuodot parantaisivat tilannetta jatkossakin. Äkillisiä vesijohdon putkirikkoja ei ollut toimintavuonna lainkaan.

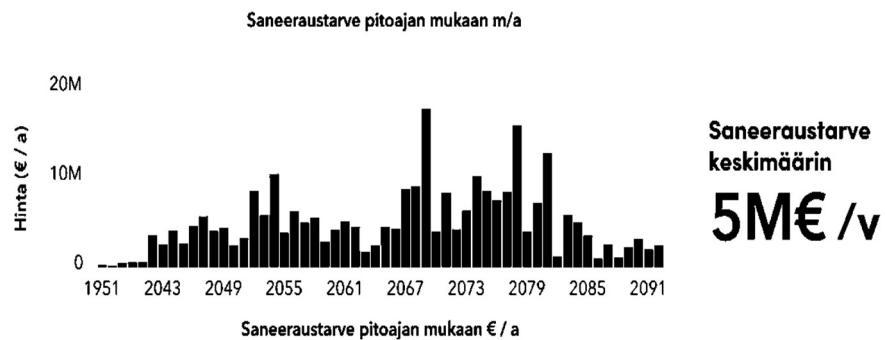
Jätevedenpuhdistamoille tulevan laskuttamattoman jäteveden osuus oli 31 %, mikä on vain hieman yli valtakunnallisen suositustason (< 30 %). Ns. vuotovesiin vaikuttaa verkostojen kunto, tarkoituksella tehdyt talousveden juoksutukset sekä etenkin viemäriverkoston osalta vuosittain vaihtelevat sääolosuhteet ja virtaamamittausten epävarmuustekijät. Vuotovesien vähentämiseen on kiinnitetty huomiota mm. kaivoja ja jätevesiviemäreitä saneeraamalla. Verkostojen

vanheneminen ja saneerausvelan kasvu ovat valtakunnallinen haaste, jolloin vuotovesimääriä on vaikea vähentää, vaikka saneeraukseen investoidaankin.

Lahti Aqua Oy panostaa jätevesiviemäreiden ja -pumppaamoiden ennakoivaan kunnossapitoon. Viemäriverkostossa oli vuoden aikana tukoksia 4 kpl, mikä on viemäriverkoston pituuteen nähden vähän (1,2 kpl/100 km, suositus < 5 kpl/100 km). Viemäriverkoston kuntoa tutkitaan vuosittain tehtävin kuvauksin, joita tehdään sekä Lahti Aquan Oy:n kunnossapidon toimesta, että Hollolan erikseen tilaamana esim. selvitysten ja suunnitelmien yhteydessä.

Kuvaustutkimukset, kunnossapitotoimenpiteet ja häiriöt kirjataan Lahti Aqua Oy:n ylläpitämään verkkotietojärjestelmään. Mm. verkostojen iän, materiaalin, merkittävyyden sekä kuntotietojen perusteella kullekin verkosto-osuudelle on määritetty kuntoindeksi. Tätä työkalua hyödyntämällä voidaan kohdistaa toimenpiteitä ja saneerauksia aiempaa paremmin. Jatkossa vesihuoltoverkostojen kuvauksia ja kuntotutkimuksia tulisi lisätä, koska Hollolan verkostosta suuri osa on kuntotietojen osalta edelleen tuntematonta, eli siitä on ns. selvilläolovelkaa. Tietoisuus verkosto-omaisuuden tilasta luo perusteet omaisuudenhallinnalle ja mahdollistaa suunnitelmallisen toiminnan.

Alla olevassa kaaviokuvassa on Lahti Aqua Oy:n kuntoindexityökalulla arvioituna Hollolan vesihuoltoverkostojen saneeraustarve tulevana vuosikymmeninä, keskimäärin 5 milj.€/vuosi. Viime vuosina vesihuoltoverkostojen saneerattu keskimäärin noin 1 milj.€/vuosi.

	2020	2021	2022	2023	2024	Tavoitteena hyvä taso (suluisissa heikko taso)*
Talousveden laatuvaatimusten ja -tavoitteiden saavuttaminen (%)	100	100	100	100	100	Saavutetaan kaikki
Vesijohdon äkilliset putkirikot (kpl/100 km)	0,88	1,75	0,86	0,85	0	Säilyy < 4
Laskuttamaton vesimäärä suhteessa verkostoon pumpattuun eli ns. vuotovesiprosentti (%)	15	15	17	20	17	Paranee < 15 % (>25 %)
Laskuttamaton vesimäärä suhteessa vesijohtopituuteen (m ³ /d/km)	1,2	1,2	1,3	1,5	1,3	Säilyy <2
Tukokset viemäriverkostossa (kpl/100 km)	1,3	0,64	0,95	0,62	1,2	Säilyy <5
Laskuttamattoman jätevesimäärä suhteessa käsiteltyyn jäteveeseen eli ns. viemäriin vuotovesiprosentti (%)	34	34	22*	27	31	Säilyy <30 (>50)
Laskuttamattoman jätevesimäärä suhteessa viemäripituuteen (m ³ /d/km)	4,0	3,9	2,1	2,6	2,9	Säilyy <9
Jätevedenkäsittelyn lupavaatimusten täyttäminen (% , Hämeenkoski)	100	100	100	100	100	Saavutetaan kaikki

* Toiminnallisten tavoitteiden raja-arvot vastaavat pääosin valtakunnallisen Vesilaitosyhdistyksen määrittämiä kriteerejä vesihuollon tilasta.

Jäteveden käsittely

Viemäröidyt jätevedet käsitellään Hämeenkosken alueella Hollolan omassa jätevedenpuhdistamossa ja muutoin Lahti Aqua Oy:n puhdistamoissa. Salpakangas-Kukonkoivun, Kirkonseutu-Pyhäniemen ja Herrala-Hakosilta-Nostavan alueilta jätevedet johdetaan Ali-Juhakkalan jätevedenpuhdistamoon sekä Vesikansan (Kukkila, Kalliola, Paimela) alueelta Kariniemen jätevedenpuhdistamoon. Käytöstä poistetussa Salpakankaan puhdistamossa (Komola) on käytössä jäteveden esikäsittely, jossa suurimmat kiintoaineet poistetaan mekaanisesti. Esikäsittely on jätetty vuoden 2024 aikana pois, kun on varauduttu Kärkölän jätevesien vastaanottamiseen Hollolan kautta Lahteen.

Vuoden aikana Hollolan jätevesiä käsiteltiin yhteensä 1 106 768 m³, josta 72 % Ali-Juhakkalan, 19 % Kariniemen ja 9 % Hämeenkosken puhdistamolla. Jätevedenkäsittely muodostaa lähes puolet Hollolan maksamasta palvelumaksusta Lahti Aqua Oy:lle.

Toimintavuonna jäteveden käsittely on täyttänyt kaikki puhdistamoille ympäristöluvissa asetetut puhdistusvaatimukset. Jäteveden käsittelytuloksista tiedotetaan Lahti Aqua Oy:n sivuilla <https://www.lahtiaqua.fi/meidan-vetemme/jateveden-puhdistaminen/>

Kunnan alueella muodostuvia sako- ja umpikaivolietteitä vastaanotetaan Ali-Juhakkalan jätevedenpuhdistamolla sekä Hämeenkosken alueella sijaitsevalla erillisellä Ojastenmäen lietteiden vastaanottoasemalla.

Hulevedet

Maankäyttö- ja rakennuslain mukaan kunta vastaa asemakaava-alueiden hulevesien hallinnan järjestämisestä. Kunta ja vesihuoltolaitos ovat sopineet hulevesien viemäroinnistä niin, että huleveden johtamiseksi rakennettavat hulevesiviemärit kuuluvat vesihuoltolaitoksen vastuulle. Katualueiden kuivatusputket ja kaivot sekä muut katualueiden kuivatukseen liittyvät rakennelmat toteutetaan kunnan toimesta. Kunta vastaa mahdollisista hulevesiviemäreiden jälkeen alkavista avo-ojista, hulevesialtaista yms. rakenteista. Erilliset ojarummut tai yksittäiset sadevesiviemärit, jotka eivät sijaitse asemakaava-alueella, eivät kuulu vesihuoltolaitoksen vastuualueeseen.

Vesihuoltolaitoksen ja kunnan välistä hulevesien viemärointisopimusta on päivitetty elinvoimavaliokunnan päätöksellä 5.11.2024. Hulevesien viemärointialueen kartta-aineisto päivitettiin ajan tasalle sekä sovittiin kunnan vastuulla olevien yleisten alueiden huleveden viemäroinnin korvauksesta vesihuoltolaitokselle. Kuntalaisilta ei toistaiseksi peritä erillisiä hulevesimaksuja.

Varautuminen ja riskien hallinta

Hollola hyödyntää Lahti Aqua Oy:n ison vesihuoltolaitoksen tarjoamia palveluita, jotta riittävä osaaminen ja resurssointi voidaan varmistaa myös häiriötilanteissa. Hollolan vesihuoltolaitos kehittää toimintaansa ja panostaa vesi- ja viemäriverkostojen sekä laitosten saneeraukseen, jotta nykyinen hyvä toimintavarmuus voidaan turvata.

Vesihuoltolaitokselle on laadittu vesihuoltolain mukainen varautumissuunnitelma häiriötilanteiden varalle, minkä päivitys valmistui vuoden 2021 alussa ja on tarvittavin osin päivitetty vuoden 2022 aikana. Varautumissuunnitelma sisältää riskikartoitukset sekä vedenhankinnalle ja -jakelulle että jätevesien viemäroinnille ja käsittelylle (WSP ja SSP). Suunnitelmaan sisältyy toimenpideohjelma vastuutahoiheen ja aikatauluineen, minkä mukaisesti havaittujen riskien hallintatoimenpiteitä toteutetaan ja varautumistilannetta parannetaan vuosittain. Toimintavuonna Hollolan vedenottamoille on asennettu kameravalvonnat ja lisäksi Salpakankaan paineenkorotusasema aidattiin. Hollolan vesihuollon

varautumissuunnitelman päivitystyö on aloitettu Lahti Aqua Oy:n toimesta vuonna 2024 ja se on tarkoitus saada valmiiksi vuoden 2025 aikana.

Toimintavuoden aikana on osallistuttu useisiin häiriötilanteiden harjoituksiin mm. Pelastusopiston 29.5., Puolustusvoimien 30.-31.8., Etelä-Suomen aluehallintoviraston HÄME24 4.-5.9, ELY-keskuksen ja INSTA:n 17.9 järjestämiin harjoituksiin. Hollolan vesihuoltoa koskettaa myös Lahti Aqua Oy:n omat harjoitukset. Päijät-Hämeen alueellista vesihuollon varautumista varten on perustettu PHVesiTurva, jossa Lahti Aqua on edustettuna.

Talous

Liikevaihto 4 699 223,89 € muodostui talous- ja jätevesien käyttömaksuista, perusmaksuista sekä liittymismaksuista. Vesihuoltolaitoksen käyttömaksutulot nousivat edelliseen vuoteen verrattuna vedenkulutuksen osittaisen palautumisen sekä jäteveden käyttömaksun korotuksen (1.6. alkaen) myötä. Myös perusmaksutulot nousivat hinnankorotuksen myötä. Liittymismaksutulot nousivat ympäristövalvonnan liittymisvelvollisuuden valvontatoimenpiteiden sekä hieman piristyneen uudisrakentamisen myötä. Kokonaisuutena tilinpäätös oli 58 443,18 € ylijäämäinen.

Toiminnan laskennalliset kustannustehokkuuden ja kannattavuuden tunnusluvut paranivat em. syistä edelliseen vuoteen verrattuna:

	2020	2021	2022	2023	2024
Liikevaihto (milj.€/v)	4,47	4,77	4,52	4,39	4,69
Tilinpäätös (t€/vuosi)	0,56	24,7	-55,6	-216	58,4
Investoinnit (milj.€/v)	3,1	3,0	2,7	1,85	3,05
Kustannustehokkuus					
Käyttökulut/liikevaihto	50 %	47 %	47 %	55 %	50 %
Käyttökulut/laskutettu talousvesi	2,86	2,85	2,80	3,28	3,13
Kannattavuus					
Käyttökate	2 122 612	2 213 735	2 173 347	1 788 935	2 203 689
Käyttökate suhteessa liikevaihtoon	46 %	46 %	47 %	41 %	47 %
Käyttökate/laskutettu talous- ja jätevesi	1,25	1,32	1,33	1,16	1,41

Investointeja tehtiin 3,05 milj.€:n edestä, mikä oli noin 150 000 € alkuperäistä talousarviota (3,2 milj.€) vähemmän. Norolantien hulevesiviemäröinnin rakentaminen ja vesihuoltoverkoston saneeraus viivästyi vuonna 2023, jolloin sen rakentaminen ja kustannukset siirtyivät vuodelle 2024 niin, että budjetoidut määrärahat ylittyivät noin 130 000 €:n edestä. Pennasantien ja Naavapolun vesihuoltoverkoston rakentaminen saatiin toteutettua ennakoitua selvästi edullisemmin (kustannukset 410 000 €, budjetoitu 700 000 €). Sorvasen asuinalueen rakentaminen aloitettiin vasta loppuvuodesta niin, että noin 430 000 € vuodelle 2024 varatuista määrärahoista jäi käyttämättä. Salpakankaan teollisuusalueen vesihuollon saneerausaluetta laajennettiin alkuperäisestä, minkä lisäksi puutteellisten lähtötietojen sekä ennakoimattomien olosuhteiden vuoksi työmaalla syntyi lisäkustannuksia niin, että kohteen kokonaiskustannukset ylittivät sille varatut määrärahat 590 000 €. Salpakankaan teollisuusalueen saneerausurakan alkuvaiheen urakkasumma 758 000 € nousi lopulta 1 090 000 €:n kokonaiskustannuksiin. Investointien toteutuksessa pysyttiin kuitenkin kokonaisuutena hyvin vesihuoltolaitoksen talousarviossa.

Investoinneista 32 % oli uusinvestointeja ja 68 % saneerausinvestointeja, mikä on hyvä tilanne vesihuoltoverkostojen kasvavaa saneerausvelkaa ajatellen.

Investointien suhde liikevaihtoon oli 65 %, mikä on korkeampi, kuin suositeltava taso (40-50 %).

Menot muodostuvat pääasiallisesti käyttötalouden kuluista, investointien poistoista sekä kunnalle maksettavasta peruspääoman korvauksesta. Peruspääoman mukainen vuotuinen korvaus omistajalle eli peruskunnalle oli 302 700 €. Samansuuruinen tuloutuskäytäntö on ollut voimassa vuodesta 1994. Lahti Aqua Oy:lle maksettavat palvelumaksut säilyivät samalla tasolla, kuin edellisinä vuosina 2022-2023.

Lainakanta rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta oli vuoden lopussa 1 825 000 €. Korkomenoja maksettiin 2 368,44 euroa ja suhteellinen velkaantuneisuus oli 418,15 %. Velkoja saatiin lyhennettyä suunnitelmien mukaisesti.

Sijoitetun pääoman tuotto oli 1,83 % (3,4 % vuonna 2023) ja omavaraisuusaste 39,96 % (41,5 % vuonna 2023). Kertynyt ylijäämä taseessa oli 3 815 000 € ja tilikauden ylijäämä 58 443,18 €.

Vesihuoltomaksut

Vesihuoltolaitoksen hinnaston muutos tuli voimaan 1.6.2024 alkaen. Perusmaksuja nostettiin 20 %:a ja jäteveden käyttömaksua 5 %:a. Korotus oli tarpeen vedenkulutuksen vähentymisen ja heikon rakentamisen johdosta, minkä vuoksi vesihuollon maksutulot olivat laskeneet. Asiakkailta perittävillä maksutuloilla tulee kattaa pitkällä aikavälillä vesihuoltolaitoksen uus- ja korjausinvestoinnit ja toiminnasta aiheutuneet kustannukset. Arvonlisäveron yleisen muutoksen vuoksi hinnastoa päivitettiin lisäksi 1.9.2024 alkaen.

Vesihuoltomaksujen nostosta, vedenkulutuksen osittaisesta palautumisesta vuoden 2023 energiakriisin jälkeen sekä hieman kasvaneista liittymismaksutuloista johtuen vesihuoltolaitoksen toimintavuoden tulot nousivat 6,8 % eli noin 289 000 € vuodesta 2023. Tulevina vuosina vesihuoltomaksujen nosto on edelleen tarpeen, jotta voidaan varautua vesihuoltoverkoston kasvaviin saneerausinvestointeihin. Tämä on valtakunnallinen tarve vesihuoltoalalla.

Hollolan vesihuoltomaksut ovat hieman valtakunnallisia keskiarvoja korkeampia. Korkeita maksuja selittää mm. Hollolan hajanainen yhdyskuntakehitys ja vähäinen vedenmyynti, jolloin vesihuoltoverkostoa on paljon suhteessa liittyneisiin kiinteistöihin ja laskutettuun vesimäärään. Vesihuoltolaitoksella on myös paljon investointitarpeita sekä uudisrakentamisen että saneerauksen puolella. Lahti Aqua Oy:lle maksettavat asiakaspalvelun ja operatiivisen toiminnan palvelumaksut olivat yhteensä noin puolet Hollolan vesihuoltomaksuilla kerättävistä tuloista.

Hyvän vesihuollon kriteerit

Vesihuoltotoiminnalle on laadittu valtakunnalliset Hyvän vesihuollon kriteerit, joista Hollolan vesihuoltotoiminta sai parhaan tuloksen eli erinomaisen.

Hyvän vesihuollon tavoitteet ja mittarit on määritelty kriteeristön työkaluun niin, että ne ohjaavat ja kannustavat vesihuoltolaitoksia kestävään ja laadukkaaseen toimintaan. Kriteerit jakautuvat kolmeen osa-alueeseen:

- Turvallinen ja toimintavarma
- Kustannustehokas ja organisoitu
- Kestävä ja kehittyvä.

Osa-alueet sisältävät kriteerikysymyksiä, joiden kautta vesihuoltolaitos saa arvosanan erinomainen, hyvä, korjattavaa, huono tai erittäin huono. Lisäksi

lasketaan samoilla periaatteilla arvosana sille, miten hyvin huoltovarmuuskriteerit täyttyvät.

Erinomaisen luokitustuloksen lisäksi myös kaikki vesihuollon huoltovarmuuden kriteerit täyttyivät Hollolassa.

Hankkeet

Vuoden 2024 aikana on käynnistetty yhteistyössä Lahti Aqua Oy:n ja Lahden kaupungin kanssa Hollolan ja Lahden kokonaisvaltaisen kaupunkivesisuunnitelman hanke. Hankkeen tavoitteena on tunnistaa tilanteet ja paikat, joissa hulevesiä voi päästä jätevesiviemäriin tai likaantuneita hulevesiä on mahdollista päästä vesistöön tai kaupunki- ja taajamaympäristöön pahojen tulvien ja sateiden aikana.

Hollolan alueelle on laadittu maanpäällisten hulevesien pintavaluntareittien kartoitus sekä sen jatkotarkasteluna viemäriverkoston vuotoriskikohteiden kartoitus Hollolaan ja Lahteen. Tunnistetut vuotoriskikaivot on otettu tarkempaan maastotutkimukseen ja tarpeen mukaan niiden rakenteita on korjattu. Hankkeen jatkotarkastelujen kautta tunnistetaan viemäriverkoston riskikohteita ja vaikuttavuutta herkkien vesistöjen ja kohteiden esim. vedenottamoiden vaikutusalueella. Jatkossa näihin voidaan aiempaan paremmin kohdistaa toimenpiteitä, ja sitä kautta vähentää vuotoja ja haitallisten aineiden päästöjä ympäristöön.

Hankkeessa laaditaan paikkatietopohjainen Hollolan ja Lahden kokonaisvaltainen hallintatyökalu ostopalveluna niin, että sitä ohjaa laaja-alainen ohjausryhmä kuntien ja Lahti Aquan eri asiantuntijoiden, ympäristöterveydenhuollon, paikallisen vesiensuojelusäätiön (Päijät-Hämeen Vesijärvisäätiö) ja ELY-keskuksen edustajista.

Kaupunkivesien kokonaisvaltaisia hallintasuunnitelmia tehdään nyt ensimmäistä kertaa. Ympäristöministeriö rahoittaa hanketta 64 000 eurolla vesiensuojelun tehostamisohjelman kaupunkivesiteemasta.

Muut asiat

Lahti Aqua Oy:n kanssa kokoonnuttiin säännöllisesti edistään Hollolan vesihuollon asiakaspalvelun, varautumisen, omaisuudenhallinnan ja operatiivisen toiminnan asioita. Lahti Aqua Oy on panostanut sähköiseen Minun Aquani -asiakaspalvelujärjestelmään ja tulevina vuosina tullaan siirtymään etäluettavaan vesimittareihin.

Vesihuoltolaitos osallistui tiiviisti kunnan pohjavesialueiden suojelun ja hulevesiohjelman edistämiseen, elinvoiman palvelualueen varautumissuunnitelman laatimiseen ja muihin yhteishankkeisiin sekä Päijät-Hämeen vesihuollon yhteistyön kehittämiseen. Vuonna 2024 jatkettiin myös ympäristönsuojelun kanssa toiminta-alueella sijaitsevien, mutta vesihuoltoverkoston liittymättömien kiinteistöjen velvoittamisprojektia. Sen ansiosta liittyneiden kiinteistöjen määrä on ollut korkeampi, kuin uudisrakentamisen kautta.

Vuoden 2024 aikana on laadittu päivitys Hollolan vesihuollon kehittämissuunnitelmasta, joka menee päätöksentekoon ja asetetaan yleisesti nähtäville alkuvuodesta 2025. Nyt tehty vesihuollon kehittämissuunnitelman päivitys on vapaaehtoinen ja tiivis yhteenveto Hollolan vesihuollon nykytilanteesta, tavoitteista sekä kehittämistarpeista ja -toimenpiteistä. Hollolan väestön on ennustettu vähenevän edelleen ja sitä kautta myös vedenkulutuksen. Vesihuollon kehittämistarpeet painottuvat nykyisen hyvän toimintavarmuuden turvaamiseksi olemassa olevien vesi- ja viemäriverkostojen saneeraukseen sekä laitosten ylläpitoon että saneeraukseen.

Hollolan vesihuoltolaitos tiedotti vuoden 2024 aikana erilaisista vesihuoltoon liittyvistä asioista ja uutisista kunnan kotisivuilla ja somekanavilla, osin myös

paikallislehdissä. Hollolan vesihuollosta tiedotetaan myös Lahti Aqua Oy:n tiedotuskanavilla tarvittaessa.

Hollolan vesihuoltotoiminnasta on kysely FCG:n yhdyskuntateknisten palveluiden ja Lahti Aqua Oy:n tilaamassa asiakastutkimuksessa. Kyselyyn vastanneet asiakkaat ovat pääosin tyytyväisiä vesihuoltopalveluihin. Hollolan vesihuoltolaitos on saanut erinomaiset tulokset juomaveden laadusta (4,77/5, FCG:n tutkimuksen parhaat pisteet) sekä jätevedenpuhdistamoiden toiminnasta (4,51/5, tutkimuksen parhaat pisteet).

Arvio tulevasta kehityksestä

Hollolan vesihuoltolaitokselle kohdistuu investointipaineita etenkin vanhenevan verkoston saneeraamistarpeesta. Kunnan pitkän tähtäimen investointiohjelmassa on asetettu raamit investoinneille, jolloin uudiskohteiden toteuttaminen on näillä näkymin vähäisempää, kuin aiempina vuosina. Investointiohjelman toteutuminen riippuu kunnan taloudellisesta tilanteesta sekä maanhankinnan, kaavoituksen ja kunnallistekniikan tai vesihuollon suunnitelmien valmistumisaikatauluista, urakkakilpailutuksien tuloksesta sekä muista muuttuvista tekijöistä, joita on vaikea ennustaa talousarviota tehdessä.

Lahti Aqua Oy:n palvelumaksut riippuvat vuosittain vaihtelevista jätevesimääristä ja muista muuttuvista tekijöistä, joita voidaan ennustaa vain suuntaa antavasti. Hollolan vesihuoltolaitoksen tulokseen vaikuttaa vedenkulutuksesta ja liittymismaksuista kertyvät tulot, jotka voivat vaihdella merkittävästi vuosittain. Kuluttajilta perittäviä vesihuoltomaksuja nostetaan tarvittaessa toimintakustannusten ja investointien kattamiseksi, mikä on valtakunnallinen trendi.

Hollolan runsaista ja hyvälaatuisista pohjavesivaroista ovat olleet kiinnostuneita erilaiset vesipakkaamoyritykset viime vuosina. Mikäli vesipakkaamotoiminta käynnistyy odotusten mukaisesti, lisää se vedenkulutusta ja sitä kautta saatavia maksutuloja.

Hollolan vesihuollon kehittämistarpeita vesihuoltolaitoksen toimintaedellytysten parantamiseksi seurataan ja niiden perusteella valitaan vuosittain toteutettavat toimenpiteet investointiohjelmaan käytettävissä olevien resurssien mukaisesti. Vesihuollon tunnusluville on asetettu tavoitteet, joiden kehitystä seurataan.

Vuonna 2025 hyväksytään kunnan vesihuollon kehittämissuunnitelman päivitys. Lisäksi tavoitteena on päivittää vesihuollon toiminta-alue.

Hollolassa 17. helmikuuta 2025

Riikka Johansson
vesihuoltopäällikkö

Talousarvion toteutuminen

Käyttötalous

Hollolan Vesihuoltolaitos

	TP 2023	TA 2024	TP 2024	TOT %	Jäljellä
Toimintatuotot	4 422 155 €	4 621 700 €	4 713 296 €	101,98 %	-91 596 €
Myyntituotot	4 409 986 €	4 621 700 €	4 699 224 €	101,68 %	-77 524 €
Tuet ja avustukset	12 169 €		14 072 €		-14 072 €
Toimintakulut	-2 570 482 €	-2 558 400 €	-2 509 607 €	98,09 %	-48 793 €
Henkilöstökulut	-71 450 €	-74 300 €	-81 895 €	110,22 %	7 595 €
Palvelujen ostot	-2 292 253 €	-2 335 400 €	-2 289 312 €	98,03 %	-46 088 €
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-197 985 €	-140 300 €	-129 993 €	92,65 %	-10 307 €
Muut toimintakulut	-8 793 €	-8 400 €	-8 406 €	100,08 %	6 €
TOIMINTAKATE	1 851 673 €	2 063 300 €	2 203 689 €	106,80 %	-140 389 €
Rahoitustuotot ja -kulut	-305 241 €	-305 100 €	-304 871 €	99,92 %	-229 €
VUOSIKATE	1 546 432 €	1 758 200 €	1 898 818 €	108,00 %	-140 618 €
Poistot ja arvonalentumiset	-1 762 865 €	-1 758 200 €	-1 840 375 €	104,67 %	82 175 €
Suunnitelman mukaiset poistot	-1 762 865 €	-1 758 200 €	-1 840 375 €	104,67 %	82 175 €
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	-216 433 €	0 €	58 443 €		-58 443 €

Investoinnit

	TA 2024	TP 2024	TOT %
VESIHUOLTOLAITOS			
Menot	3 200 000	3 047 299	95,2 %
Rahoitusosuudet	0		
Netto	3 200 000		

Hankekohtainen erittely

Uudisrakentaminen

		TP 2024
Paassilta, laajennus	50 000	2 080
Sorvasen väli-/peltoalue	700 000	271 483
Norolantie hulevesiviemärointi ja vh-saneeraus	400 000	532 845
Pennasentie ja Naavapolku	700 000	411 761
Herralan vo:n raakaverijohto Kärkölän siirtoviemärin yhteyteen	100 000	59 846
Jälkikorjaukset ja -liittymien rakentaminen (kaikki alueet)	150 000	139 884

Saneerauskohteet

Salpakankaan teollisuusalue	500 000	1 090 107
Saneerattavat pumppaamot (vähintään 3 kpl/v)	500 000	314 354

Varautumisen tehostaminen

Kukkilan vedenottamon lisäkaivo	50 000	28 555
Laitosten muut korjaukset ja varautumisen tehostaminen	50 000	135 079
Suunnittelu, erilliset investointikohteet		61 306

Tunnusluvut

Vesihuoltolaitos

	TP 2023	TA 2024	TP 2024
Laskutettava vesimäärä, 1000 m ³	781	830	799
Laskutettava jätevesimäärä, 1000 m ³	767	800	768
Liittyjäkiinteistöjen määrä, kpl	4669	4 700	4 703
Vesimaksu, €/m ³ (alv. 0%)	1,57	1,57	1,57
Investoinnit/liikevaihto (%)	42	50	65

Taseyksikön tilinpäätöslaskelmat

HOLLOLAN VESIHUOLTOLAITOS

TULOSLASKELMA

	01.01. - 31.12.2024	01.01. - 31.12.2023
Liikevaihto	4 699 223,89	4 409 986,10
Tuet ja avustukset	14 072,32	12 168,78
Materiaalit ja palvelut	-2 419 305,68	-2 490 237,92
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-129 993,25	-197 984,73
Palvelujen ostot	-2 289 312,43	-2 292 253,19
Henkilöstökulut	-81 895,37	-71 450,38
Palkat ja palkkiot	-64 560,99	-55 117,76
Henkilösivukulut	-17 334,38	-16 332,62
Eläkekulut	-15 572,38	-14 167,90
Muut henkilösivukulut	-1 762,00	-2 164,72
Poistot ja arvonalentumiset	-1 840 374,94	-1 762 864,60
Suunnitelman mukaiset poistot	-1 840 374,94	-1 762 864,60
Liiketoiminnan muut kulut	-8 406,31	-8 793,33
Liikelylijäämä	363 313,91	88 808,65
Rahoitustuotot ja -kulut:	-304 870,73	-305 241,25
Korkotuotot		
Muut rahoitustuotot	197,84	239,70
Muille maksetut korkokulut	-2 368,44	-2 780,95
Korvaus peruspääomasta	-302 700,00	-302 700,00
Muut rahoituskulut	-0,13	0,00
Ylijäämä (-alijäämä) ennen satunnaiseriä	58 443,18	-216 432,60
Ylijäämä(alijäämä)ennen varauksia	58 443,18	-216 432,60
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)	0,00	0,00
Tilikauden ylijäämä (-alijäämä)	58 443,18	-216 432,60
TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT		
Sijoitetun pääoman tuotto, %	1,83 %	3,4 %
Kunnan sijoittaman pääoman tuotto, %	2,02 %	3,1 %
Voitto, %	1,2 %	-4,9 %

HOLLOLAN VESIHUOLTOLAITOS

RAHOITUSLASKELMA

01.01. - 31.12.2024 01.01. - 31.12.2023

Toiminnan rahavirta

Tulorahoitus	1 898 818,12	1 546 432,00
Liikelylijäämä	363 313,91	88 808,65
Poistot ja arvonalennukset	1 840 374,94	1 762 864,60
Rahoitustuotot ja -kulut	-304 870,73	-305 241,25
Investointien rahavirta	-3 047 299,25	-1 849 412,88
Investointimenot	-3 047 299,25	-1 849 412,88
Toiminnan ja investointien rahavirta	-1 148 481,13	-302 980,88

Rahoituksen rahavirta

Lainakannan muutokset	1 368 711,03	-125 269,91
Pitkäaikaisen lainojen vähennys muilta	-325 000,00	-325 000,00
Lyhytaikaisten lainojen muutos kunnalta	1 693 711,03	199 730,09
Muut maksuvalmiuden muutokset	-220 229,90	428 250,79
Saamisten muutos kunnalta	0,00	0,00
Saamisten muutos muilta	-189 323,27	15 468,11
Korottomien velkojen muutos muilta	-30 906,63	412 782,68
Rahoituksen rahavirta	1 148 481,13	302 980,88

Rahavarojen muutos

0,00 0,00

HOLLOLAN VESIHUOLTOLAITOS

TASE

VASTAAVAA	31.12.2024	31.12.2023
PYSYVÄT VASTAAVAT	32 389 514,11	31 182 589,80
Aineelliset hyödykkeet	32 279 169,11	31 072 244,80
Maa- ja vesialueet	89 134,51	89 134,51
Rakennukset	728 891,86	787 398,93
Kiinteät rakenteet ja laitteet	30 877 932,86	29 004 397,12
Koneet ja kalusto	63 738,55	77 729,94
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	519 471,33	1 113 584,30
Sijoitukset	110 345,00	110 345,00
Liittymismaksut	110 345,00	110 345,00
VAIHTUVAT VASTAAVAT	436 175,25	246 851,98
Saamiset	436 175,25	246 851,98
Lyhytaikaiset saamiset	436 175,25	246 851,98
Myyntisaamiset	228 600,17	53 729,69
Muut saamiset	106 872,59	130 384,06
Siirtosaamiset	100 702,49	62 738,23
VASTAAVAA YHTEENSÄ	32 825 689,36	31 429 441,78
VASTATTAVAA	31.12.2024	31.12.2023
OMA PÄÄOMA	-13 117 186,62	-13 058 743,44
Peruspääoma	-9 302 673,01	-9 302 673,01
Edellisten tilikausien ylijäämä/alijäämä	-3 756 070,43	-3 972 503,03
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	58 443,18	216 432,60
VIERAS PÄÄOMA	-19 708 502,74	-18 370 698,34
Pitkäaikainen	-13 133 644,47	-13 458 644,47
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	-1 500 000,00	-1 825 000,00
Muut velat/liittymismaksut ja muut velat	-11 633 644,47	-11 633 644,47
Lyhytaikainen	-6 574 858,27	-4 912 053,87
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	-325 000,00	-325 000,00
Lainat kunnalta	-5 618 589,49	-3 924 878,46
Ostovelat	-616 099,07	-650 646,54
Siirtovelat	-15 169,71	-11 528,87
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	-32 825 689,36	-31 429 441,78
TASEEN TUNNUSLUVUT		
Omavaraisuusaste, %	39,96	41,5
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	418,15	415,4
Kertynyt ylijäämä, 1000 eur	3815	3 756
Lainakanta 31.12., 1000 eur	7444	6 075

VESIHUOLTOLAIN EDELLYTTÄMÄT LISÄTIEDOT

Huleveden viemäröinnin ja vesihuollon osalta esitetään eriytetyt tilinpäätöslaskelmat vesihuoltolain muutosten (22.8.2014/681) edellyttämällä tavalla.

Erillisiä huleveden käyttömaksuja tai huleveden vuosittaisia perusmaksuja ei ole toistaiseksi käytössä.

Tilikauden 2024 tuloiksi on luettu huleveden viemäröinnille suoraan kohdistettavissa olleet liittymismaksutulot sekä perusmaksutulosta laskennallisesti eriytetty osuus.

Vuodesta 2021 huleveden viemäröinnin toimintamenot on eriytetty omalla laskentatunnisteella (sisäinen tilaus).

Vuoteen 2020 asti huleveden viemäröinnin menot eriytettiin laskennallisesti, perusteena käytettiin hulevesiverkoston pituutta.

Lainoista huleveden osuudeksi on erotettu tasearvojen suhteessa lainapääoma ja korkomenot.

Hulevedelle on laskettu prosenttiosuus poistoista.

Taseyksikön tilinpäätöslaskelmat

Vesihuoltolain edellyttämä laskennallinen eriytyminen, huleveden viemäröinti

HOLLOLAN VESIHUOLTOLAITOS

TULOSLASKELMA

	01.01. - 31.12.2024	01.01. - 31.12.2023
Liikevaihto	320 620,62	267 431,22
Materiaalit ja palvelut	-73 931,25	-64 887,97
Palvelujen ostot	-73 931,25	-64 887,97
Poistot ja arvonalentumiset	-158 596,67	-150 725,83
Suunnitelman mukaiset poistot	-158 596,67	-150 725,83
Liiketoiminnan muut kulut	0,00	
Liikeylijäämä	88 092,70	51 817,42
Rahoitustuotot ja -kulut:		
Muille maksetut korkokulut	-33 486,79	-31 744,32
Korvaus peruspääomasta	-244,30	-286,79
Korvaus peruspääomasta	-33 242,49	-31 457,53
Ylijäämä (-alijäämä) ennen satunnaiseriä	54 605,91	20 073,10
Tilikauden ylijäämä (-alijäämä)	54 605,91	20 073,10

RAHOITUSLASKELMA	01.01. - 31.12.2024	01.01. - 31.12.2023
Toiminnan rahavirta		
Tulorahoitus	-103 990,76	-130 652,73
Liikelyijäämä	88 092,70	51 817,42
Poistot ja arvonalennukset	-158 596,67	-150 725,83
Rahoitustuotot ja -kulut	-33 486,79	-31 744,32
Investointien rahavirta	-474 025,27	-192 842,94
Investointimenot	-474 025,27	-192 842,94
Toiminnan ja investointien rahavirta	-578 016,03	-323 495,67
Rahoituksen rahavirta		
Lainakannan muutokset	-35 691,48	-33 775,01
Pitkäaikaisen lainojen vähennys muilta	-35 691,48	-33 775,01
Rahoituksen rahavirta	-35 691,48	-33 775,01

TASE

VASTAAVAA	31.12.2024	31.12.2023
PYSYVÄT VASTAAVAT	3 697 927,56	3 221 524,93
Aineelliset hyödykkeet	3 697 927,56	3 221 524,93
Kiinteät rakenteet ja laitteet	3 536 865,48	3 008 815,12
Ennakkomaksut ja keskenkäiset hankinnat	161 062,08	212 709,81
VASTAAVAA YHTEENSÄ	3 697 927,56	3 221 524,93
VASTATTAVAA	31.12.2024	31.12.2023
OMA PÄÄOMA	-418 886,77	-309 424,69
Peruspääoma	-1 021 618,91	-966 762,73
Edellisten tilikausien ylijäämä/alijäämä	657 338,04	637 264,94
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	54 605,91	20 073,10
VIERAS PÄÄOMA	-1 478 027,41	-1 432 439,22
Pitkäaikainen	-1 442 335,93	-1 398 664,21
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	-164 729,90	-189 659,68
Muut velat/liittymismaksut ja muut velat	-1 277 606,03	-1 209 004,53
Lyhytaikainen	-35 691,48	-33 775,01
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	-35 691,48	-33 775,01
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	-1 896 914,18	-1 741 863,91